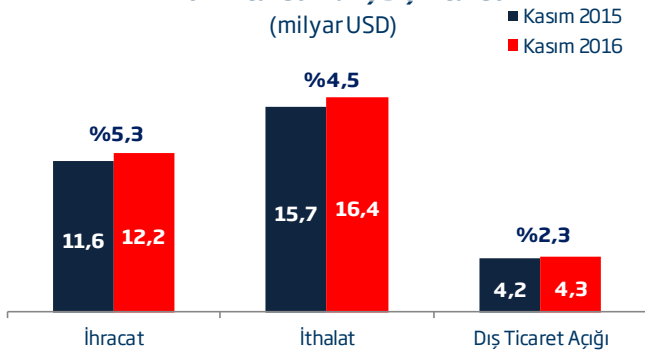

İhracatta güçlü artış...

Kasım ayında ihracat yıllık bazda %9,7 oranında yükselerek yılın en hızlı artışını kaydetmiştir. Bu dönemde ithalattaki artış ise %6 düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylece dış ticaret açığı yıllık bazda %4,1 oranında gerileyerek 4,1 milyar USD olmuştur. İhracatın ithalatı karşılama oranı geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 2,6 puan artarak %75,7 seviyesine ulaşmıştır.

İhracat Kasım ayındaki toparlanmaya rağmen Ocak-Kasım döneminde bir önceki seneye kıyasla %1,7 oranında azalmıştır. Özellikle emtia fiyatlarındaki düşük seyrin etkisiyle ithalattaki gerileme bu dönemde %4,8 olmuştur. Bu çerçevede, dış ticaret açığı 2015'in ilk on bir aylık dönemine kıyasla %11,8 oranında daralmıştır.

Altın Ticareti Hariç Dış Ticaret
(milyar USD)**İhracatın güçlü performansında altın ihracatı belirleyici oldu.**

Kasım ayında altın ihracatı yıllık bazda 525 milyon USD artarak 627 milyon USD olmuştur. Böylece altın ihracatı ihracat artışına 4,5 yüzde puan katkı sağlamıştır. Altın ticareti hariç tutulduğunda, dış ticaret açığının %2,3 oranında genişlediği görülmektedir.

Kasım'da en fazla ihracat yapılan motorlu kara taşıtları sektöründe %18,8'lik ihracat artışı kaydedilmiştir. Altın ihracatının yanı sıra demir-çelik ile gemi ihracatındaki yükseliş de bu dönemde ön plana çıkmıştır.

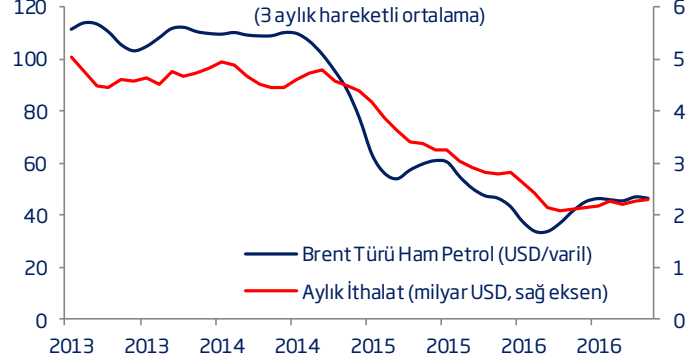
Kasım'da Almanya ve İngiltere en fazla ihracat yapılan ilk iki ülke olmuştur. BAE'ye yönelik ihracatın geçtiğimiz yılki seviyesinin 3 katını aşmasıyla birlikte bu ülke 3. sıraya

yükselmiştir. Bu gelişmede, BAE'ye gerçekleştirilen 478 milyon USD tutarındaki altın ihracatı belirleyici olmuştur.

En büyük ihracat pazarımız olan AB ülkelerine yapılan ihracat Kasım'da yıllık bazda %6,6 oranında yükselmiştir. Bu dönemde Yakın ve Orta Doğu ülkelerine yönelik ihracat ise, özellikle altın ticaretindeki gelişmelere bağlı olarak %25,2 oranında genişlemiştir. Böylece bu bölgeye yönelik ihracatın toplam ihracat içindeki payı %23,6'ya ulaşmıştır.

Enerji faturasındaki gerileme sürüyor.

Enerji bağımlılığı nedeniyle genel olarak en büyük ithalat kalemi olan mineral yakıtlar ve yağlar ithalatı Kasım'da %8,1 oranında azalmıştır. Emtia fiyatlarının düşük seviyesi nedeniyle enerjinin yanında demir-çelik ve alüminyum ithalatının da azalması bu dönemde dış ticaret göstergelerini olumlu yönde etkilemiştir. Diğer taraftan, altın ithalatının Kasım'da geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 2 katına yükselmesi, altın ihracatındaki artışın olumlu katkısını sınırlandıran bir gelişme olmuştur.

Enerji İthalatı ve Petrol Fiyatları**Beklentiler...**

Eylül ve Ekim aylarında genişleyen dış ticaret açığı Kasım ayında büyük ölçüde altın ticaretinin etkisiyle daralmıştır. Önümüzdeki dönemde düşük enerji fiyatlarının olumlu etkisinin azalmasını ve iç talebi canlandırmaya yönelik atılan adımların etkisiyle ithalatta yukarı yönlü bir baskı gözlenebileceğini ancak, TL'deki değer kaybının bu baskıyı bir miktar azaltabileceğini tahmin ediyoruz. İhracatın ise ancak ana pazarlarımızda süregelen sorunların azalması halinde daha iyi bir performans sergileyebileceğini düşünüyoruz.

Dış Ticaret Dengesi

(milyar USD)

	Kasım		Değişim (%)	Ocak-Kasım		Değişim (%)
	2015	2016		2015	2016	
İhracat	11,7	12,8	9,7	132,1	129,8	-1,7
İthalat	16,0	16,9	6,0	189,2	180,2	-4,8
Dış Ticaret Dengesi	-4,3	-4,1	-4,1	-57,2	-50,4	-11,8
Karşılama Oranı (%)	73,1	75,7	-	69,8	72,0	-

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman
eren.demir@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.
gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.